

HET VOLK AAN DE KUNST

C. RIJNSDORP, *CALVINISME EN CULTUUR*:

de calvinistische paradox
van het cultureel tekort

Anne Schipper

PERSBERICHT

Op 5 april 2019 hoopt dr. Anne Schipper aan de *Theologische Universiteit van de Gereformeerde Kerken in Nederland* te Kampen te promoveren tot doctor in de Theologie op de dissertatie: *Het volk aan de kunst. C. Rijnsdorp, calvinisme en cultuur*: de calvinistische paradox van het cultureel tekort. Prof. dr. G. Harinck, hoogleraar in de geschiedenis van het Protestantisme aan de *Theologische Universiteit Kampen*, treedt op als promotor, met dr. J.H.C. Bel, hoofddocent moderne Nederlandse letterkunde aan de *Vrije Universiteit* in Amsterdam, als copromotor. De plechtigheid vindt plaats om 15.00 uur in de Lemkerzaal, Broederweg 16 te Kampen. Eerder promoveerde Schipper op 10 januari 2017 aan de *Vrije Universiteit* te Amsterdam tot doctor in de Geesteswetenschappen op het proefschrift: *Een geknevelde volksopvoeder. C. Rijnsdorp en de culturele verheffing van het calvinistisch volksdeel: strategie en leiderschap*.

C. Rijnsdorp in 1954

In zijn tweede proefschrift onderzocht Schipper de veelzijdige cultuurarbeid van de literator en kunstopvoeder C. Rijnsdorp op het braakliggend levensterrein van de kunst bij de Kuypertiaanse gereformeerden tussen circa 1920 en 1970. Als neocalvinist wilde Rijnsdorp - theologisch gelegitimeerd op basis van de scheppingsopdracht (*Genesis 1 : 28*) - het calvinistisch volksdeel 'aan de kunst' brengen. Vanuit Kuypers theologische constructen: 'gemene gratie, antithese en soevereiniteit in eigen kring', reconstrueert dit proefschrift Rijnsdorps program van culturele volksopvoeding in het complexe spanningsveld van calvinisme en cultuur, waarbij Schipper de veldtheorie van Pierre Bourdieu als wetenschapstheoretisch houvast hanteert. Als kunstopvoeder droeg Rijnsdorp in de sloppen en stegen van het calvinistisch-culturele veld *Het volk aan de kunst*-evangelie uit langs de programmalijnen van muziek, recitatie en literatuur (deel I), met als instrumenten de *Christelijke Volks-Universiteit*, de *N.C.R.V.*-radio, de protestantse periodieke pers en de christelijk-literaire organisatie (deel II). Met zijn dubbele cultuurtaak: artistiek-scheppend en pedagogisch-beschouwend, heeft Rijnsdorp ruim een halve eeuw getracht de culturele lamlendigheid van het gereformeerde volk te doorbreken en zijn geloofsgenoten te bewegen tot cultureel besef en kunstzinnige arbeid. Dat hem dit niet gelukt is verklaart Schipper met zijn these van de 'calvinistische paradox van het cultureel tekort. (deel III).

Schippers onderzoek is met name gebaseerd op de archieven van C. Rijnsdorp en P.J. Risseeuw, Historisch Documentatiecentrum voor het Nederlands Protestantisme (1800-heden), Universiteitsbibliotheek, Vrije Universiteit te Amsterdam.